

STYPENDIA DOKTORANCKIE W SZKOŁACH DOKTORSKICH

NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA

___Czy od stypendium doktoranckiego będą pobierane składki na ubezpieczenie? Ile będzie wynosiło stypendium doktoranckie?

Projekt przewiduje, że od roku akademickiego 2019/2020 nieopodatkowane stypendia doktoranckie będą podlegały systemowi ubezpieczeń społecznych. Dzięki temu nie dochodzi do przerwania na ok. 4 lata (lub opóźnienia o ten sam okres) rozpoczęcia gromadzenia kapitału emerytalnego. Jednocześnie naszą intencją jest, aby ubezpieczenie zdrowotne doktorantów było oparte na aktualnych zasadach. To oznacza, że przy wynagrodzeniu minimalnym 2100 zł (wynagrodzenie minimalne na 2018 r.) wysokość stypendium doktoranckiego pomniejszonego o składkę rentową i emerytalną wynosiłoby co najmniej

1. Przed oceną śródkresową: 2 049,89 zł netto
2. Po ocenie śródkresowej: 3 168,02 zł netto.

Jest to stypendium minimalne i może być uzupełnione dodatkowo przez uczelnie lub o środki z grantów, czy stypendium dla wybitnych młodych naukowców.

Wysokość miesięcznego stypendium doktoranckiego będzie wynosiła co najmniej: 37% wynagrodzenia profesora - do miesiąca, w którym została przeprowadzona ocena śródkresowa; 57% wynagrodzenia profesora - po miesiącu, w którym została przeprowadzona ocena śródkresowa (kwoty te odnoszą się do wynagrodzenia profesora, które zostanie ustalone w drodze rozporządzenia). Doktorant posiadający orzeczenie o niepełnosprawności, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie, o którym mowa w art. 5 oraz art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, otrzymuje stypendium doktoranckie w wysokości zwiększonej o 30% kwoty wynoszącej 37% wynagrodzenia profesora. *Podstawa prawna: Art. 209 ust. 4 i ust. 7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.* [odp. 27.07.2018 r.]

___Czy jest ograniczenie kwotowe do maksymalnego stypendium dla doktorantów?

Projekt przewiduje maksymalny okres pobierania stypendium doktoranckiego (przez wszystkich doktorantów) w ramach szkół doktorskich: 4 lata. Wprowadzenie stypendium doktoranckiego wiąże się też z uproszczeniem wsparcia dla doktorantów - system ten będzie bardzo różny od systemu stypendialnego dla studentów. Laureaci stypendium ministra dla wybitnych młodych naukowców będą mogli uzyskać istotne dodatkowe środki finansowe, natomiast mó-

wimy w tym przypadku o najwybitniejszych doktorantach w skali kraju. Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych w konkursach grantowych jest natomiast zjawiskiem pożądanym - nie zamierzamy tu stosować żadnych ograniczeń. [odp. 27.07.2018 r.]

___Czy doktorant zatrudniony na uczelni jako asystent może pobierać pensję i stypendium doktoranckie?

Doktoranci, którzy rozpoczną studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020, kontynuują naukę na dotychczasowych zasadach. Doktoranci mogą być zatrudniani na uczelni po uzyskaniu pozytywnej oceny śródkresowej. [odp. 27.07.2018 r.]

___Czy osoba, która ukończyła studia doktoranckie i pobierała stypendium, ale nie uzyskała stopnia doktora, będzie mogła otrzymywać stypendium doktoranckie w szkole doktorskiej?

Tak, będzie mogła. Stypendium doktoranckie otrzymuje każdy doktorant kształcący się w szkole doktorskiej nieposiadający stopnia doktora. Zasady dotyczące limitu pobierania stypendium doktoranckiego odnoszą się do stypendium w szkole doktorskiej. Mimo zbieżnej nazwy, stypendium dla uczestników kształcenia w szkole doktorskiej oraz stypendium doktoranckie dla uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich (kontynuowanych na dotychczasowych zasadach) to systemowo różne kategorie stypendiów. [odp. 22.10.2018 r.]

___Czy stypendium doktoranckie będzie wypłacane cały rok kalendarzowy, tj. także w miesiące wakacyjne (lipiec, sierpień, wrzesień)?

Tak. Stypendium dla doktoranta w szkole doktorskiej będzie wypłacane przez cały okres kształcenia w szkole doktorskiej, przy czym łączny okres otrzymywania stypendium doktoranckiego w szkołach doktorskich nie może przekroczyć co do zasady 4 lat (z wyjątkami, o których mowa w art. 209 ust. 3 ustawy). [odp. 22.10.2018 r.]

___Chcę złożyć pracę doktorską w szkole doktorskiej 4 miesiące przed wyznaczonym terminem zakończenia nauki. Czy wobec tego stypendium doktoranckie będzie mi wypłacane do końca planowanego okresu nauki?

Tak. Doktorant, który złożył rozprawę doktorską w terminie wcześniejszym niż termin ukończenia kształcenia

przewidziany w programie kształcenia, będzie otrzymywał stypendium doktoranckie do dnia, w którym upływa termin ukończenia kształcenia - jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy. [odp. 22.10.2018 r.]

Podstawa prawna: 209 ust. 8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668)

___Czy uczelnie niepubliczne też będą wypłacały stypendia doktoranckie tak jak uczelnie publiczne? Jeśli tak, to czy na takich samych zasadach jak uczelnie publiczne?

Tak. Stypendium doktoranckie będzie wypłacane we wszystkich szkołach doktorskich na tych samych zasadach. [odp. 22.10.2018 r.]

___Czy doktoranci, którzy podjęli studia doktoranckie na „starych” zasadach, będą ubezpieczeni społecznie, a ich stypendium będzie oskładkowane, począwszy od października 2018 roku?

Nie, ponieważ obowiązkowym oskładkowaniem mają być objęte wyłącznie stypendia doktoranckie wypłacane w ramach szkół doktorskich (które ruszają 1 października 2019 roku). A więc obecni doktoranci kontynuują pobieranie stypendiów na dotychczasowych zasadach. [odp. 22.10.2018 r.]

DOKTORAT Z WOLNEJ STOPY (DOKTORAT W TRYBIE EKSTERNISTYCZNYM)

___Jak będzie wyglądał „doktorat z zewnątrz”? Czy taka osoba też będzie musiała zdawać do Szkoły Doktorskiej? Czy będzie wyglądało to tak, jak do tej pory?

Przygotowanie rozprawy doktorskiej jest możliwe zarówno w trybie kształcenia doktorantów (szkoły doktorskie), jak i w trybie eksternistycznym. W przypadku doktoratu eksternistycznego osoba ubiegająca się o stopień doktora przed wszczęciem postępowania składa wnioski o wyznaczenie promotora (lub promotorów). Osoba ubiegająca się o stopień doktora w trybie eksternistycznym wnosi opłatę za przeprowadzenie postępowania w tej sprawie. Wysokość opłaty nie może przekraczać kosztów postępowania, uwzględniających w szczególności koszty wynagrodzeń promotora lub promotora pomocniczego i recenzentów. W uzasadnionych przypadkach rektor, dyrektor instytutu PAN, dyrektor instytutu badawczego lub dyrektor instytutu międzynarodowego może zwolnić z opłaty w całości lub w części. W przypadku nauczyciela akademickiego albo pracownika naukowego, koszty postępowania ponosi zatrudniająca go uczelnia, instytut PAN, instytut badawczy lub instytut międzynarodowy. [odp. 27.07.2018 r.]

___Jakie różnice generuje wejście w życie nowej Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w zakresie nadawania stopnia doktora w trybie eksternistycznym (z wolnej stopy)?

Według Konstytucji dla Nauki to senat albo rada naukowa określi sposób postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, w tym m.in.: sposób wyznaczania i zmiany promotora, promotorów i promotora pomocniczego; zasady ustalania wysokości opłaty za postępowanie w spra-

wie stopnia nadania doktora w trybie eksternistycznym oraz zwalniania z tej opłaty; tryb złożenia rozprawy doktorskiej; tryb powoływania oraz zakres czynności komisji dokonującej czynności w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora oraz sposób wyznaczania recenzentów. W związku z tym aspekty proceduralne będą uregulowane w przepisach wewnątrzuczelnianych, więc sposób i tryb procedowania w przewodach doktorskich może różnić się w poszczególnych podmiotach doktoryzujących. Ustawa znosi dotychczasowy obowiązek przeprowadzania egzaminów doktorskich w zakresie dyscypliny podstawowej, dyscypliny dodatkowej oraz języka nowożytnego. To senat albo rada naukowa określi sposób weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK w przypadku osób ubiegających się o nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym. Całkowicie zostanie zniesiony egzamin doktorski w zakresie nowożytnego języka obcego, a zastąpi go udokumentowana znajomość języka obcego na podstawie certyfikatu lub dyplomu ukończenia studiów. [odp. 22.08.2018 r.]

___Czy wymagania odnośnie nadawania stopnia doktora w trybie eksternistycznym są takie same jak dla osoby kształcącej się w szkole doktorskiej?

Tak. Wymagania zawarte w art. 186 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce odnoszą się do wszystkich kandydatów ubiegających się o stopień doktora - zarówno uczestników szkół doktorskich, jak również osób ubiegających się o stopień doktora w trybie eksternistycznym. [odp. 22.08.2018 r.]

___W jakich przypadkach osoba ubiegająca się o stopień doktora w trybie eksternistycznym może być zwolniona z opłat?

Każdy przypadek będzie rozstrzygany indywidualnie. Ostateczna decyzja w sprawie całkowitego bądź częściowego zwolnienia z opłaty należeć będzie do rektora, dyrektora instytutu PAN, dyrektora instytutu badawczego lub dyrektora instytutu międzynarodowego. Decyzja ta zostanie podjęta na podstawie zasad określonych w uchwale senatu lub rady naukowej podmiotu doktoryzującego. [odp. 22.08.2018 r.]

___Ile wyniesie koszt postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym?

Koszty prowadzenia przewodu doktorskiego będą obliczane na podstawie minimalnego wynagrodzenia profesora. Zgodnie z nowo obowiązującą ustawą promotor otrzyma 83% wynagrodzenia profesora, promotor pomocniczy (powołany fakultatywnie) 50%, natomiast trzech recenzentów 27%. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi w drodze rozporządzenia wysokość minimalnego wynagrodzenia profesora. Zgodnie z projektem rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej wynosi ono 6 410,00 zł. Według art. 182 ust. 3 ustawy wysokość opłaty nie może przekraczać kosztów postępowania, uwzględniających koszty wynagrodzeń promotora lub promotorów i recenzentów. Należy jednak zwrócić uwagę, że podmiot doktoryzujący ponosi w związku z postępowaniem szereg kosztów pośrednich, administracyjnych itp. Te również mogą składać się na element opłaty za przeprowa-

dzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora. [odp. 22.08.2018 r.]

DOKTORATY WDROŻENIOWE

___Czy w szkołach doktorskich będzie można robić doktorat wdrożeniowy?

Jak najbardziej. Ustawa co prawda nie przewiduje wprost programu o nazwie „doktorat wdrożeniowy” (podobnie jak innych programów - proponowane przepisy dotyczące ogłaszania programów są bardziej elastyczne niż aktualne). Doktoranci, którzy rozpoczną studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020, kontynuują naukę na dotychczasowych zasadach. W praktyce zasada ta będzie odnosić się także do osób, które rozpoczną studia doktoranckie w roku akademickim 2018/2019. [odp. 27.07.2018 r.]

___Ile będzie wynosiło stypendium dla doktorantów wdrożeniowych, którzy rozpoczną studia w 2018 r., a ile dla tych rozpoczynających w roku 2019?

Stypendium to ma wynosić tyle samo w pierwszej, drugiej i trzeciej edycji, a więc 2450 zł. Będzie to dodatkowe stypendium, obok podstawowego. [odp. 27.07.2018 r.]

INNE PYTANIA

___Co Konstytucja dla Nauki proponuje doktorantom w zakresie umiędzynarodowienia?

Nasze działania mają charakter kompleksowy □ dlatego m.in. przed wejściem w życie nowej ustawy powstała [Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej](#), której celem jest wspieranie wyjazdów zagranicznych m.in. doktorantów i nauczycieli akademickich. Prace agencji ruszyły 1 października 2017 r., a wiosną 2018 r. ruszyły pierwsze programy przeznaczone dla szerokiego grona osób. [odp. 27.07.2018 r.]

___Jak jest regulowana kwestia odpowiedzialności dyscyplinarnej doktorantów?

Doktoranci podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie przepisów obowiązujących w podmiocie prowadzącym szkołę doktorską oraz za czyn uchybiający godności doktoranta. W tej kwestii stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące odpowiedzialności dyscyplinarnej studentów. [odp. 27.07.2018 r.]

___Jak brzmi definicja młodego naukowca?

Młodym naukowcem jest osoba prowadząca działalność naukową, która:

___jest doktorantem lub nauczycielem akademickim - i nie posiada stopnia doktora
albo

___posiada stopień doktora, od uzyskania którego nie upłynęło 7 lat, i jest zatrudniona m.in. w uczelni, PAN, instytutach badawczych (pełna lista podmiotów w art. 7 ust. 1 ustawy).

Podstawa prawna: 7 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668) [odp. 22.10.2018 r.]

___Czy do uzyskania stopnia doktora doktorant musi być równocześnie autorem artykułu naukowego ORAZ monografii naukowej? Czy wystarczy, że będzie autorem artykułu naukowego LUB monografii naukowej?

Kandydat ubiegający się o stopień doktora na podstawie nowych zasad (w ramach postępowań wszczętych po 30 kwietnia 2019 r.) musi mieć w swoim dorobku jeden artykuł naukowy lub jedną monografię. Nie musi więc mieć na swoim koncie obu tych rzeczy. Co więcej, warunek ten będzie spełniony także w przypadku autorstwa rozdziału w monografii.

Wymagania w zakresie uzyskania stopnia doktora, określone w art. 186 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, są połączone spójnikiem „lub”, który - zgodnie z definicją słownikową - wyraża możliwą wymienną lub wzajemne wyłączenie się zdań lub ich części.

Podkreślić należy, iż zarówno czasopismo naukowe, w którym opublikowany został artykuł, jak również wydawnictwo, w którym opublikowano monografię naukową muszą znajdować się w wykazie wydawnictw oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych - sporządzonym przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki i udostępnionym w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie internetowej.

Równocześnie w postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora wszczętych według nowych zasad do dnia 31 grudnia 2020 r. warunek dotyczący publikacji będzie bardziej elastyczny - będzie go można spełnić także m.in. poprzez autorstwo artykułu będzie można spełnić także poprzez autorstwo m.in. artykułu opublikowanego przed dniem 1 stycznia 2019 r. w czasopiśmie naukowym spoza nowego wykazu czasopism, które było ujęte w części A albo C wykazu czasopism naukowych ogłoszonego komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 stycznia 2017 r. albo były ujęte w części B tego wykazu, przy czym artykułom naukowym w nich opublikowanym przyznanych było co najmniej 10 punktów. [odp. 22.10.2018 r.]

CASE STUDY

___Doktorantka zajdzie w ciążę przed 30 kwietnia 2019 roku. Czy termin otwarcia przewodu zostanie wydłużony o okres odpowiadający urlopowi macierzyńskiemu? Czy zobowiązana jest otworzyć przewód do 30 kwietnia 2019 roku?

Termin otwarcia przewodu nie podlega wydłużeniu. Przewód doktorski na zasadach dotychczasowych należy otworzyć przed 30 kwietnia 2019 roku. Pamiętać równocześnie należy, iż doktoranci, którzy rozpoczęli studia przed rokiem akademickim 2019/2020 mają możliwość ubiegania się o nadanie stopnia doktora na zasadach określonych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. [odp. 22.10.2018 r.]

Podstawa prawna: 179 ust. 2 ustawy 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669)

Źródło: <http://konstytucjadlanauki.gov.pl/ksztalcenie-doktorantow-najczesciej-zadawane-pytania>